ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ)
ΤΗΣ 17ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1983 [1]

# Hans Dinter GmbH
# κατά Hauptzollamt Köln-Deutz
# (αίτηση του Finanzgericht Düsseldorf για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

«Δασμολογική κατάταξη: καρυκευμένο κρέας»

**Υπόθεση 175/82**

Περίληψη

*1. Κοινό Δασμολόγιο — Δασμολογικές κλάσεις — Κατάταξη των εμπορευμάτων — Κριτήρια — Αντικειμενικές ιδιότητες*

*2. Κοινό Δασμολόγιο — Δασμολογικές κλάσεις — «Έτερα παρασκευάσματα και κονσέρβαι κρεάτων» κατά την έννοια της κλάσεως 16.02 — Έννοια — Κρέας πουλερικών ελαφρά καρυκευμένο — Προϊόν που εμπίπτει στην έννοια αυτή*

1. Το αποφασιστικό κριτήριο για τη δασμολογική κατάταξη των εμπορευμάτων σύμφωνα με το Κοινό Δασμολόγιο πρέπει να αναζητείται γενικά στα αντικειμενικά χαρακτηριστικά και τις ιδιότητες των προϊόντων, όπως παρουσιάζονται προς εκτελωνισμό.

2. Η κλάση 16.02 του Κοινού Δασμολογίου ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι περιλαμβάνει επίσης το κρέας πουλερικών στο οποίο έχει προστεθεί αλάτι και πιπέρι, έστω και αν το πιπέρι είναι δυνατό να διαπιστωθεί μόνο με το μικροσκόπιο.

Στην υπόθεση 175/82,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Finanzgericht του Düsseldorf προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Hans Dinter GmbH, με έδρα το Αμβούργο,

και

1 — Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

HAUPTZOLLAMT KÖLN-DEUTZ,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως επί της ερμηνείας της κλάσεως 16.02 του Κοινού Δασμολογίου, όσον αφορά τη δασμολογική κατάταξη των κονσερβών κρεάτων ή παραπροϊόντων σφαγίων,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

συγκείμενο από τους A. O'Keeffe, πρόεδρο τμήματος, G. Bosco και T. Koopmans, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. F. Mancini
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως

εκδίδει την ακόλουθη

## ΑΠΟΦΑΣΗ

## Περιστατικά

Η διάταξη περί παραπομπής, η εξέλιξη της διαδικασίας και οι παρατηρήσεις που κατατέθηκαν δυνάμει του άρθρου 20 του Πρωτοκόλλου περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου της ΕΟΚ έχουν συνοπτικώς ως εξής:

I — Περιστατικά και διαδικασία

Η εταιρεία Hans Dinter GmbH, προσφεύγουσα στην κύρια δίκη, εισήγαγε στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας από τη Γαλλία κρέατα πουλερικών, ιδίως φιλέτα και τεμάχια για ψητό από κρέας ινδόρνιθας σε ρόλλους. Κατά την παρασκευή τους τα κρέατα αυτά είχαν επαλειφθεί με μείγμα αλατιού και πιπεριού για να μπορούν να πωλούνται ως κρέατα «έτοιμα για μαγείρευμα». Κατά την εισαγωγή τους, τα τεμάχια για ψητό και τα φιλέτα από κρέας ινδόρνιθας σε ρόλλους ήταν ήδη συσκευασμένα για πώληση στους καταναλωτές. Έφεραν προς τούτο σημείωση, που στην περίπτωση των τεμαχίων για ψητό είχε το ακόλουθο περιεχόμενο:

«Τεμάχιο για ψητό σε ρόλλο, χωρίς οστά — έτοιμο για μαγείρευμα — καρυκευμένο, κατεψυγμένο σε — 15° — μπορεί να διατηρηθεί στη θερμοκρασία αυτή μέχρι ... Γαλλικό προϊόν σταθερού μεγέθους, 700 γραμμαρίων».

Κατά την άποψη της εταιρείας εισαγωγής των κρεάτων αυτών, τα κρέατα αποτελούσαν κρέατα καρυκευμένα. Συνεπώς, κατά τη διαδικασία για τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία τα κατέταξε στην κλάση 16.02 του Κοινού Δασμολογίου:

«Έτερα παρασκευάσματα και κονσέρβαι κρεάτων ή παραπροϊόντων σφαγίων».

Η τελωνειακή υπηρεσία δέχθηκε στην αρχή την κατάταξη αυτή, εισπράττοντας το φόρο κύκλου εργασιών κατά την εισαγωγή σύμφωνα με αυτή τη δασμολογική κλάση. Δεν όρισε νομισματικά εξισωτικά ποσά γιατί αυτά δεν ισχύουν για τα προϊόντα που υπάγονται στην κλάση 16.02 του Κοινού Δασμολογίου. Η τελωνειακή υπηρεσία πάντως έλαβε πολλά δείγματα από το εμπόρευμα που είχε εισαχθεί. Ένα μέρος των δειγμάτων αυτών εξετάστηκε από το «Zolltechnische Prüf- und Lehranstalt» (ίδρυμα ερευνών και εκπαιδεύσεως επί της δασμολογικής τεχνικής) της Κολωνίας. Το ίδρυμα αυτό κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η καρύκευση δεν ήταν δυνατό να διαπιστωθεί ούτε οργανοληπτικά ούτε οπτικά. Μία συμπληρωματική ανάλυση των υπόλοιπων δειγμάτων, που πραγματοποιήθηκε κατόπιν αιτήσεως της εταιρείας Dinter από πραγματογνώμονα, έδειξε όμως ότι τα φιλέτα και τα τεμάχια για ψητό από κρέας ινδόρνιθας σε ρόλλους μπορούσαν να χαρακτηρισθούν ως εμπόρευμα ελαφρά καρυκευμένο. Πράγματι, μόρια καρυκευμάτων ήταν δυνατό να διαπιστωθούν με το μικροσκόπιο: «καθαρά» στην περίπτωση των φιλέτων, «αμυδρά μέχρι καθαρά» στην περίπτωση των τεμαχίων για ψητό.

Με βάση αυτά τα δεδομένα, το κεντρικό τελωνείο (Hauptzollamt), καθού στην κύρια δίκη, έκρινε ότι το εμπόρευμα δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως «παρασκεύασμα» κρέατος κατά την έννοια της κλάσεως 16.02 του Κοινού Δασμολογίου. Κατά συνέπεια, κατέταξε το κρέας πουλερικών στη δασμολογική κλάση 02.02:

«Πουλερικά ορνιθώνος εσφαγμένα και βρώσιμα παραπροϊόντα αυτών (εξαιρέσει του ήπατος), νωπά, διατετηρημένα δι' απλής ψύξεως ή κατεψυγμένα.»

Επειδή για τα υπαγόμενα στην κλάση αυτή προϊόντα οφείλονται νομισματικά εξισωτικά ποσά, το καθού ζήτησε την καταβολή εκ των υστέρων ποσού 7 041,10 γερμανικών μάρκων ως νομισματικού εξισωτικού ποσού.

Κατ' αυτής της πράξεως επιβολής η προσφεύγουσα άσκησε ανεπιτυχώς διοικητική ένσταση. Στη συνέχεια άσκησε προσφυγή κατά της απορριπτικής αποφάσεως ενώπιον του Finanzgericht του Düsseldorf, ενώπιον του οποίου ισχυρίστηκε ότι για να πρόκειται για «έτερο παρασκεύασμα» κατά την έννοια της κλάσεως 16.02 του Κοινού Δασμολογίου αρκεί το κρέας να είναι πράγματι καρυκευμένο και η απόδειξη της καρυκεύσεως αυτής να μπορεί να γίνει με οποιοδήποτε τρόπο. Το καθού στην κύρια δίκη θεωρεί αντίθετα ότι η απλή προσθήκη αλατιού και πιπεριού δεν αποτελεί «καρύκευση» υπό τη συνήθη έννοια του όρου.

Το Finanzgericht του Düsseldorf έκρινε ότι η διαφορά εγείρει προβλήματα ερμηνείας του κοινοτικού δικαίου και με διάταξη της 14ης Ιουλίου 1982 αποφάσισε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της συνθήκης ΕΟΚ, να αναβάλει τη δίκη μέχρι να αποφανθεί το Δικαστήριο επί των ακολούθων προδικαστικών ερωτημάτων:

«1) Η κλάση 16.02 του Κοινού Δασμολογίου πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι περιλαμβάνει επίσης κρέας, στο οποίο, σύμφωνα με τις υποβληθείσες συνταγές παρασκευής, προστέθηκε μεν αλάτι και πιπέρι, το πιπέρι όμως μπορεί να διαπιστωθεί μόνο με το μικροσκόπιο, ή το κρέας πρέπει να θεωρηθεί ως "άλλως παρεσκευασμένο" μόνον όταν τα προστεθέντα καρυκεύματα μπορούν να διαπιστωθούν με τη γεύση;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο δεύτερο σκέλος του ερωτήματος:

2) Σύμφωνα με ποια κριτήρια πρέπει να διενεργηθεί η απόδειξη με τη γεύση;»

Στις σκέψεις της διατάξεως περί παραπομπής το Finanzgericht διευκρινίζει ότι κλίνει προς την άποψη ότι για να χαρα-

κτηριστεί ένα προϊόν ως «άλλως παρεσκευασμένο» κατά την έννοια της δασμολογικής κλάσεως 16.02, αρκεί να είναι πράγματι καρυκευμένο, ανεξάρτητα του αν η καρύκευση αυτή μπορεί να διαπιστωθεί με τη γεύση. Γιατί αυτό θα ήταν σύμφωνο με τις γενικά παραδεδεγμένες αρχές περί δασμολογικής κατατάξεως, ότι ενδιαφέρει μόνον η αντικειμενική κατάσταση του προϊόντος κατά τη στιγμή της εισαγωγής. Πάντως, η έννοια «έτερα παρασκευάσματα» δεν διευκρινίζεται ούτε στο Κοινό Δασμολόγιο ούτε στις σχετικές επεξηγηματικές σημειώσεις. Η έννοια «καρύκευση» σημαίνει εξάλλου στην καθομιλουμένη μια γευστική εκλέπτυνση των φαγητών και του κρέατος, πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να μπορεί να διαπιστωθεί με τη γεύση. Κατά της απόψεως αυτής μπορεί όμως να αντιταχθεί ότι η γεύση αποτελεί υποκειμενικό κριτήριο, δεδομένου ότι η γευστική ευαισθησία διαφέρει κατ' άτομο.

Η διάταξη περί παραπομπής πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου την 1η Ιουλίου 1982.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 του Πρωτοκόλλου περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου, γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν η εταιρεία Hans Dinter GmbH, προσφεύγουσα στην κύρια δίκη, εκπροσωπούμενη από τον U. Feldmann, δικηγόρο Κολωνίας, και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από το νομικό της σύμβουλο R. Wägenbaur και τον Th. van Rijn, μέλος της νομικής υπηρεσίας της.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων και την ανάθεση της εκδικάσεως της υποθέσεως στο πρώτο τμήμα. Ζήτησε πάντως από την Επιτροπή να δώσει εξηγήσεις σχετικά με ισχυρισμό της προσφεύγουσας στην κύρια δίκη.

## II — Περίληψη των γραπτών παρατηρήσεων που κατατέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου

Η *προσφεύγουσα στην κύρια δίκη* θεωρεί ότι ο όρος «έτερα παρασκευάσματα κρεάτων» κατά την έννοια της κλάσεως 16.02 του Κοινού Δασμολογίου πρέπει να ερμηνευθεί έτσι ώστε να περιλαμβάνει την απλή προσθήκη αλατιού και πιπεριού στο κρέας, έστω σε ποσότητες που μπορούν να διαπιστωθούν μόνο με το μικροσκόπιο. Προς υποστήριξη αυτής της απόψεως προβάλλει ουσιαστικά τρία επιχειρήματα.

Πρώτον, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι από τη σημείωση επί του κεφαλαίου 16 του Κοινού Δασμολογίου συνάγεται ότι τα κρέατα τα παρασκευασμένα ή διατηρημένα μέ άλλες μεθόδους από εκείνες που αναφέρονται στο κεφάλαιο 2 υπάγονται στην κλάση 16.02. Πρέπει συνεπώς να εξεταστούν πρώτα οι μέθοδοι που αναφέρονται στο κεφάλαιο 2. Οι όροι που αναφέρονται στο κεφάλαιο αυτό είναι ιδίως: νωπά, διατηρημένα δι' απλής ψύξεως, κατεψυγμένα, αλατισμένα, σε άλμη, αποξηραμένα ή καπνιστά, ψημένα ή βρασμένα. Εξετάζοντας τους όρους αυτούς, η προσφεύγουσα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι έννοιες που χρησιμοποιούνται στο κεφάλαιο 2 του Κοινού Δασμολογίου περιορίζονται ουσιαστικά ή στο χαρακτηρισμό της *καταστάσεως* ενός εμπορεύματος (νωπό, διατηρημένο δι' απλής ψύξεως, κατεψυγμένο, αποξηραμένο) ή στη μνεία των μεθόδων *διατηρήσεως*. Μόνο τρεις πραγματικές μέθοδοι παρασκευής αναφέρονται, δηλαδή το κάπνισμα, το ψήσιμο ή το βράσιμο. Συνάγεται επομένως ότι πρέπει πάντοτε να τεκμαίρεται ότι πρόκειται για παρασκεύασμα κατά την έννοια της κλάσεως 16.02 του Κοινού Δασμολογίου όταν ένα εμπόρευμα έχει υποστεί μεταχείριση διαφορετική από το κάπνισμα, το ψήσιμο ή το βράσιμο.

Δεύτερον, η προσφεύγουσα επικαλείται τους όρους της επεξηγηματικής σημειώσεως της Ονοματολογίας των Βρυξελλών που αναφέρεται στην κλάση 16.02. Ένα τμήμα της σημειώσεως αυτής έχει την ακόλουθη διατύπωση:

«Τα κρέατα και παραπροϊόντα σφαγίων κάθε είδους, παρασκευασμένα ή διατηρημένα με μεθόδους διαφορετικές από εκείνες που αναφέρονται στο κεφάλαιο 2, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που είναι απλώς καλυμμένα με πάστα (pâte) ή μέ κόρα άρτου τριμμένη (panés), με ύδρα ή καρυκευμένα (παραδείγματος χάριν με πιπέρι και με αλάτι).»

Αν ληφθεί υπόψη η ανωτέρω επεξηγηματική σημείωση, δεν έχει ιδιαίτερη σημασία ότι η καρύκευση έγινε με αλάτι και πιπέρι εφόσον αρκεί το ότι έγινε καρύκευση.

Τέλος, η προσφεύγουσα αναφέρεται στις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 3092/76 της Επιτροπής, της 17ης Δεκεμβρίου 1976, περί εφαρμογής νομισματικών εξισωτικών ποσών σε ορισμένα προϊόντα του τομέα του βοείου κρέατος (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/016, σ. 190). Η δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού έχει την ακόλουθη διατύπωση:

«Εκτιμώντας ότι η απλή καρύκευση των νωπών, διατηρημένων δι' απλής ψύξεως ή κατεψυγμένων κρεάτων ή η προσθήκη άλλων ουσιών έχει ως αποτέλεσμα, με σκοπό την εφαρμογή του Κοινού Δασμολογίου, να θεωρούνται τα κρέατα που λαμβάνονται κατ' αυτόν τον τρόπο ως παρασκευάσματα ή κονσέρβες κρεάτων.»

Η διατύπωση αυτή, όπως και εκείνη του άρθρου 1 του κανονισμού αυτού, αποδεικνύει ότι για τον κοινοτικό νομοθέτη αρκεί μία απλή, συνεπώς ελαφρά, καρύκευση του εμπορεύματος για να θεωρηθεί αυτό ως παρασκεύασμα κατά την έννοια της κλάσεως 16.02 του Κοινού Δασμολογίου.

Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι το πρώτο ερώτημα, πέρα από το πρόβλημα της ερμηνείας της έννοιας «έτερα παρασκευάσματα», θίγει ένα άλλο ζήτημα. Το παραπέμπον δικαστήριο επιθυμεί δηλαδή να πληροφορηθεί αν η απόδειξη της καρυκεύσεως πρέπει να γίνει με κριτήρια αντικειμενικά (παραδείγματος χάριν μικροσκοπική εξέταση) ή υποκειμενικά (παραδείγματος χάριν εξέταση με τη γεύση). Κατά την προσφεύγουσα, μόνο αντικειμενικά κριτήρια αποδείξεως μπορούν να είναι καθοριστικά για τη δασμολογική κατάταξη. Προς υποστήριξη της απόψεως αυτής παρατηρεί ότι οι γενικά παραδεδεγμένες αρχές όσον αφορά τη δασμολογική κατάταξη αναφέρονται αποκλειστικά στην αντικειμενική κατάσταση του εμπορεύματος κατά τη στιγμή της εισαγωγής. Αυτό ανταποκρίνεται άλλωστε στην πάγια νομολογία του Δικαστηρίου. Επί πλέον, η προσφεύγουσα φρονεί ότι στόχος του κοινοτικού δικαίου είναι η δημιουργία ενιαίου νομικού συστήματος στο έδαφος της Κοινότητας και ότι αντίκειται προς το στόχο αυτό το να λαμβάνεται ως βάση η υποκειμενική γευστική ευαισθησία. Διότι η εφαρμογή ενός τέτοιου κριτηρίου θα κατέληγε σε διαφορετική δασμολογική κατάταξη για το ίδιο καρυκευμένο κρέας εντός της Κοινότητας. Τέλος, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι άλλες μορφές «παρασκευής» κατά την έννοια της δασμολογικής κλάσεως 16.02, που αναφέρονται στις επεξηγηματικές σημειώσεις των Βρυξελλών, πρέπει πάντοτε να καθορίζονται με βάση αντικειμενικά κριτήρια εκτιμήσεως.

Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι δεν είναι αναγκαία μία απάντηση αν ληφθεί υπόψη η άποψη που εκτέθηκε ανωτέρω. Επί πλέον, όπως διατυπώθηκε το ερώτημα δεν είναι καθόλου κατανοητό: εφόσον οι καταναλωτές των κρατών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας δεν έχουν τη συνήθεια να τρώγουν ωμό κρέας, δεν είναι νοητή η κατανάλωση του επίμαχου κρέατος ινδόρνιθας στην κατάσταση που βρίσκεται κατά τη στιγμή της εισαγωγής. Η εφαρμογή της γεύσεως ως κριτηρίου θα είχε λοιπόν ως πρακτική συνέπεια ότι οι τελωνειακές αρχές θα ήταν αναγκασμένες παραδείγματος χάριν να ψήνουν ή να βράζουν τα δείγματα που έχουν ληφθεί προς εξέταση. Μία τέτοια μέθοδος έρχεται όμως σε αντίθεση με τον κανόνα δασμολογικής κατατάξεως κατά τον οποίο το εμπόρευμα πρέπει να εκτι-

μάται στην κατάσταση στην οποία βρίσκεται κατά τη στιγμή της εισαγωγής.

Η προσφεύγουσα θεωρεί επίσης αμφισβητήσιμο ότι θα μπορούσε να ληφθεί ως βάση η ιδιαίτερη γευστική ευαισθησία του τελωνειακού υπαλλήλου που είναι επιφορτισμένος με τη δασμολογική κατάταξη. Αυτό θα οδηγούσε σε διαφορετική δασμολογική κατάταξη του ίδιου εμπορεύματος στα διάφορα τελωνεία. Γιατί θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι στο έδαφος της Κοινότητας οι τελωνειακοί υπάλληλοι των διαφόρων χωρών έχουν διαφορετική γευστική ευαισθησία.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω σκέψεων, η προσφεύγουσα φρονεί ότι η απόδειξη, με τη γεύση, του γεγονότος ότι ένα εμπόρευμα υπέστη «άλλη παρασκευή» κατά την έννοια της κλάσεως 16.02 του Κοινού Δασμολογίου μπορεί να εφαρμοστεί μόνο σε εμπόρευμα που είναι έτοιμο προς κατανάλωση. Προσθέτει ότι στην περίπτωση κατά την οποία η απόδειξη με τη γεύση θα γινόταν δεκτή από το Δικαστήριο, θα πρέπει να διενεργείται από ομάδα ανεξάρτητων και ανεπηρέαστων προσώπων, που να είναι αντιπροσωπευτικά των διαφόρων εθνών και εθνοτήτων της Κοινότητας. Έτσι, η δασμολογική κατάταξη θα συμβιβαζόταν προς τις αρχές της νομικής ασφάλειας και σαφήνειας, σύμφωνα με τις οποίες τα υποκείμενα του δικαίου πρέπει να είναι πάντοτε σε θέση να γνωρίζουν χωρίς αμφιβολίες τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

Η *Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* προτείνει να δοθεί στο πρώτο ερώτημα του εθνικού δικαστηρίου η απάντηση ότι η κλάση 16.02 του Κοινού Δασμολογίου ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι το κρέας στο οποίο έχει προστεθεί αλάτι και πιπέρι μπορεί να θεωρηθεί ως «έτερο παρασκεύασμα» μόνον αν η προσθήκη αυτή αποτελεί καρύκευση που είναι δυνατό να διαπιστωθεί με τη γεύση. Προς υποστήριξη της ερμηνείας αυτής προβάλλει κυρίως δύο επιχειρήματα.

Πρώτον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι για να περάσει το κρέας από το κεφάλαιο 2 στο κεφάλαιο 16 του Κοινού Δασμολογίου θα πρέπει να έχει υποστεί μία πραγματική παρασκευή που μεταβάλλει την κατάσταση του προϊόντος. Η θέση αυτή της Επιτροπής προκύπτει από τη διάκριση μεταξύ των δασμολογικών κλάσεων 02.02 και 16.02. Πράγματι, το κεφάλαιο 2 περιλαμβάνει το βρώσιμο κρέας πουλερικών, νωπό, διατηρημένο δι' απλής ψύξεως, κατεψυγμένο, αλατισμένο ή σε άλμη, αποξηραμένο ή καπνιστό. Τα προϊόντα που έχουν υποστεί εντονότερη επεξεργασία θεωρούνται παρασκευασμένα και κατατάσσονται στο κεφάλαιο 16. Αυτό συμβαίνει όταν παραδείγματος χάριν μεταποιούνται σε λουκάνικα ή όταν παρασκευάζονται υπό μορφές που δεν περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο 2, όπως πατέ, χυμοί κρέατος, μαρινάτα, κλπ.

Δεύτερον, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι υπάρχει άμεση σχέση μεταξύ καρυκεύσεως και γεύσεως. Έστω και αν η καρύκευση με αλάτι και πιπέρι έπρεπε να θεωρηθεί ως παρασκευή που δεν περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο 2, τίθεται το ερώτημα πότε μπορεί να γίνει λόγος για «καρύκευση». Κατά την Επιτροπή, η καρύκευση σημαίνει στην καθομιλουμένη την προσθήκη στα τρόφιμα καρυκευμάτων ικανών να κάνουν εντονότερη τη γεύση τους. Συνεπώς, η καρύκευση ή όχι ενός προϊόντος μπορεί να διαπιστωθεί μόνον αν γίνει προσφυγή σε γευστικά κριτήρια. Από αυτό προκύπτει ότι αν η καρύκευση δεν είναι δυνατό να διαπιστωθεί με τη γεύση, το προϊόν δεν μπορεί να θεωρηθεί ως «έτερο παρασκεύασμα» κατά την έννοια της κλάσεως 16.02 του Κοινού Δασμολογίου.

Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, η Επιτροπή θεωρεί ότι η τελωνειακή υπηρεσία είναι απόλυτα σε θέση να καθορίσει με επαρκή αντικειμενικότητα αν ένα προϊόν είναι καρυκευμένο. Σε περίπτωση αμφιβολίας, είναι πάντοτε δυνατό να κληθεί εμπειρογνώμονας. Προτείνει συνεπώς στο Δικαστήριο να απαντήσει ότι η απόδειξη με τη γεύση πρέπει να διενεργηθεί λαμβανομένων υπόψη των δυνατοτήτων διαπιστώσεως του μέσου τελωνειακού υπαλλήλου.

III — Προφορική διαδικασία

Κατά τη συνεδρίαση της 13ης Ιανουαρίου 1983, η προσφεύγουσα στην κύρια δίκη, εκπροσωπούμενη από το δικηγόρο U. Feldmann και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον R. Wägenbaur, ανέπτυξαν προφορικώς τις παρατηρήσεις τους.

Ο γενικός εισαγγελέας ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 3ης Φεβρουαρίου 1983.

## Σκεπτικό

1 Με διάταξη της 14ης Ιουνίου 1982, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο την 1η Ιουλίου 1982, το Finanzgericht του Düsseldorf υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της συνθήκης ΕΟΚ, δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία της κλάσεως 16.02 του Κοινού Δασμολογίου.

2 Η διαφορά στην κύρια δίκη αναφέρεται στο ζήτημα αν για την εισαγωγή ορισμένων κρεάτων πουλερικών, που περιγράφονται ως τεμάχια για ψητό από κρέας ινδόρνιθας σε ρόλλους, οφείλονται νομισματικά εξισωτικά ποσά. Αυτό θα συνέβαινε αν, όπως έκρινε η αρμόδια τελωνειακή υπηρεσία, το εισαχθέν εμπόρευμα υπαγόταν στην κλάση 02.02 του Κοινού Δασμολογίου («πουλερικά ορνιθώνος εσφαγμένα και βρώσιμα παραπροϊόντα αυτών .... νωπά, διατετηρημένα δι' απλής ψύξεως ή κατεψυγμένα»). Η εταιρεία που είχε προβεί στην εισαγωγή, προσφεύγουσα στην κύρια δίκη, υποστήριξε ότι τα επίμαχα τεμάχια για ψητό από κρέας ινδόρινθας υπάγονται στη δασμολογική κλάση 16.02 («έτερα παρασκευάσματα και κονσέρβαι κρεάτων ή παραπροϊόντων σφαγίων»).

3 Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρέσχε η προσφεύγουσα στην κύρια δίκη, το εν λόγω κρέας είχε τοποθετηθεί, κατά την παρασκευή του, σε κυλιόμενη ταινία και είχε καρυκευθεί ελαφρά με μείγμα αλατιού και πιπεριού. Το Zolltechnische Prüfungs- und Lehranstalt (ίδρυμα ερευνών και εκπαιδεύσεως επί της δασμολογικής τεχνικής) διαπίστωσε εντούτοις ότι η καρύκευση δεν ήταν δυνατό να διαπιστωθεί ούτε οργανοληπτικά ούτε οπτικά και ότι μόρια καρυκευμάτων ήταν δυνατό να διαπιστωθούν μόνο με το μικροσκόπιο.

4 Κρίνοντας ότι η ερμηνεία της έννοιας «έτερα παρασκευάσματα» της κλάσεως 16.02 του Κοινού Δασμολογίου δημιουργούσε αμφιβολίες, το Finanzgericht του Düsseldorf, το οποίο επελήφθη της διαφοράς, υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα δύο ερωτήματα προς έκδοση προδικαστικής αποφάσεως:

«1) Η κλάση 16.02 του Κοινού Δασμολογίου πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι περιλαμβάνει επίσης κρέας, στο οποίο, σύμφωνα με τις υποβληθείσες συνταγές παρασκευής, προστέθηκε μεν αλάτι και πιπέρι, το πιπέρι όμως μπορεί να διαπιστωθεί μόνο με το μικροσκόπιο, ή το κρέας πρέπει να θεωρηθεί ως «άλλως παρεσκευασμένο» μόνον όταν τα προστεθέντα καρυκεύματα μπορούν να διαπιστωθούν με τη γεύση;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο δεύτερο σκέλος του ερωτήματος:

2) Σύμφωνα με ποια κριτήρια πρέπει να διενεργηθεί η απόδειξη με τη γεύση;»

5 Από τη σημείωση επί του κεφαλαίου 16 του Κοινού Δασμολογίου συνάγεται ότι τα κρέατα τα παρασκευασμένα ή διατηρημένα με άλλες μεθόδους από εκείνες που προβλέπονται στο κεφάλαιο 2 υπάγονται στην κλάση 16.02.

6 Το κεφάλαιο 2 περιλαμβάνει τα κρέατα πουλερικών που έχουν υποβληθεί σε επεξεργασία προς διατήρησή τους. Έτσι, το εν λόγω κεφάλαιο αναφέρεται σε κρέατα διατηρημένα δι' απλής ψύξεως, κατεψυγμένα, αλατισμένα ή σε άλμη, αποξηραμένα ή καπνιστά. Η καρύκευση του κρέατος, η οποία δεν αποσκοπεί στη διατήρησή του, δεν περιλαμβάνεται μεταξύ των ανωτέρω μεθόδων.

7 Οι επεξηγηματικές σημειώσεις του Συμβουλίου Τελωνειακής Συνεργασίας επί της δασμολογικής κλάσεως 16.02 επιβεβαιώνουν ότι τα καρυκευμένα κρέατα, παραδείγματος χάριν με πιπέρι και αλάτι, υπάγονται στην κλάση 16.02 και όχι στο κεφάλαιο 2.

8 Η Επιτροπή υποστήριξε στις παρατηρήσεις που κατέθεσε στο Δικαστήριο ότι μόνο η καρύκευση που είναι δυνατό να διαπιστωθεί με τη γεύση μπορεί να συνεπάγεται ότι τα κρέατα στα οποία έχει προστεθεί αλάτι και πιπέρι πρέπει να θεωρούνται ως «έτερα παρασκευάσματα» κατά την έννοια της δασμολογικής κλάσεως 16.02, γιατί υπάρχει άμεση σχέση μεταξύ καρυκεύσεως και γεύσεως, δεδομένου ότι η καρύκευση σημαίνει την προσθήκη στα τρόφιμα καρυκευμάτων ικανών να καταστήσουν εντονότερη τη γεύση τους.

9 Η άποψη αυτή δεν είναι δυνατό να γίνει δεκτή. Η προσφυγή σε κριτήριο τόσο υποκειμενικό όσο η γεύση θα είχε ως αποτέλεσμα τη διακύβευση της ομοιόμορφης εφαρμογής του Κοινού Δασμολογίου στο σύνολο της Κοινότητας. Το γεγονός ότι η καρύκευση έχει ως σκοπό να επηρεάσει τη γεύση του κρέατος δεν αποτελεί εμπόδιο στη χρησιμοποίηση, αν παραστεί ανάγκη, των συνήθων μεθόδων δασμολογικής κατατάξεως, όπως της εργαστηριακής αναλύσεως.

10 Πρέπει να υπομνησθεί σχετικά ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, το αποφασιστικό κριτήριο για τη δασμολογική κατάταξη των εμπορευμάτων σύμφωνα με το Κοινό Δασμολόγιο πρέπει να αναζητείται γενικά στα αντικειμενικά χαρακτηριστικά και τις ιδιότητες των προϊόντων, όπως παρουσιάζονται προς εκτελωνισμό.

11 Κατά συνέπεια, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η κλάση 16.02 του Κοινού Δασμολογίου ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι περιλαμβάνει επίσης το κρέας πουλερικών στο οποίο έχει προστεθεί αλάτι και πιπέρι, έστω και αν το πιπέρι είναι δυνατό να διαπιστωθεί μόνο με το μικροσκόπιο.

12 Από την ανωτέρω απάντηση συνάγεται ότι παρέλκει η εξέταση του δεύτερου ερωτήματος.

Επί των δικαστικών εξόδων

13 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που κατέθεσε προτάσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης το χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Διά ταύτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε το Finanzgericht του Düsseldorf με διάταξη της 14ης Ιουνίου 1982, αποφαίνεται:

**Η κλάση 16.02 του Κοινού Δασμολογίου ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι περιλαμβάνει επίσης το κρέας πουλερικών στο οποίο έχει προστεθεί αλάτι και πιπέρι, έστω και αν το πιπέρι είναι δυνατό να διαπιστωθεί μόνο με το μικροσκόπιο.**

O'Keeffe Bosco Koopmans

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 17 Μαρτίου 1983.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος του πρώτου τμήματος

A. O'Keeffe

## ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ G. FEDERICO MANCINI ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 3 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1983 [1]

*Κύριε πρόεδρε,*
*Κύριοι δικαστές,*

1. Τα προδικαστικά ερωτήματα που σας υποβλήθηκαν στην παρούσα υπόθεση αφορούν την έννοια του όρου «έτερα παρασκευάσματα» κρεάτων που περιλαμβάνεται στην κλάση 16.02 του Κοινού Δασμολογίου (στο εξής ΚΔ). Το Finanzgericht του Düsseldorf ζητεί να προσδιορίσετε το περιεχόμενο του ανωτέρω όρου ώστε να μπορέσει να επιλύσει τη διαφορά μεταξύ ενός τελωνείου της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της εταιρείας Dinter, που εδρεύει στο Αμβούργο.

Η εταιρεία Dinter εισάγει από τη Γαλλία φιλέτα και ρόλλους κρέατος ινδόρνιθας, κατεψυγμένα. Κατά την παρασκευή τους, τα κρέατα αυτά τοποθετούνται σε κυλιόμενη ταινία και επαλείφονται με μείγμα αλατιού και πιπεριού, για να μπορούν να πωλούνται ως κρέατα έτοιμα για μαγείρευμα. Κατά την εταιρεία Dinter, τα κατ' αυτόν τον τρόπο παρασκευασμένα κρέατα πρέπει να θεωρούνται ως «καρυκευμένα»· υπάγονται συνεπώς στην έννοια «έτερα παρασκευάσματα» και στην πράξη περί της θέσεως σε ελεύθερη κυκλοφορία πρέπει να κατατάσσονται στην κλάση 16.02 του ΚΔ. Το κεντρικό τελωνείο Köln-Deutz δέχθηκε στην αρχή την κατάταξη αυτή, εισπράττοντας κατά συνέπεια τον προβλεπόμενο φόρο κύκλου εργασιών κατά την εισαγωγή. Εξάλλου, έλαβε ορισμένα δείγματα από το εισαχθέν εμπόρευμα, ένα μέρος από τα οποία εξετάσθηκε από το «Zolltechnische Prüf- und Lehranstalt» (ίδρυμα ερευνών και εκπαιδεύσεως επί της δασμολογικής τεχνικής) της Κολωνίας. Το ίδρυμα αυτό κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «η καρύ-

1 — Μετάφραση από τα ιταλικά.